

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

—

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnina, reklamacije in inserate prejema uredništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

.Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

—

Cena za vse leto s prilogo 7 for., za pol leta 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri uredništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

—

—

Vabilo na naročbo.

Malo dni še in zavali se kamen na grob leta 1887. Dvanajst let uže se bojujemo za svete pravice našega naroda na obalah jadranskega morja, v mestu, ki je Slovincem, avstrijskim Slovanom sploh in tudi našej državi zarad svetovne trgovine krvna žila. K malu prestopimo v osodopolno trinajsto leto teškega svojega delovanja, pri katerem nas vodi čisto domoljubje, in zato upamo na božjo pomoč in zdatno podporo domoljubnih svojih rojakov. Kolikor bolj bodo ti gmotno in duševno podpirali naše podjelje, toliko krepkeje se bo mogla „Edinost“ potezati za Slovanstvo na velepomembnej Adrijii.

Naš cilj je jasen, vstrajno in vestno korakamo proti njemu in zato smo tudi vredni podpore svojih bratov. Naj nam tedaj ostanejo zvesti stari naročniki i naj se oglasi še mnogo novih. O njih naročnikov pa, ki so nam še kaj na dolgu, nujno prosimo, naj takoj poravnajo svoj dolg, da nam olajšajo teško breme ter da nas ne prisilijo, da jim z novim letom pošiljatev „Edinosti“ ustavimo.

Ker prihajajo uže zdaj vprašanja in prošnje, javljamo č. slovenskemu občinstvu, da se odslej ne bode nikomur več pošiljalo naših novin po znizani ceni in to iz raznih vzrokov.

Spoštovanih naročnikov svojih prosimo, naj blagoizvole novo naročnino za 1888., ves denar in vse spise, tikajoče se uredništva in upravnštva „Edinosti“ pošiljati novemu uredniku in upravniku gospodu Lovru Žvabu (v tiskarno Dolenc via Torrente 12), ki edini prejema vse pošiljatve.

Edinost velja: za vse leto 6 gold.; za polu leta 3 gld.; za četrt leta gld. 1.50.

Vredništvo in upravnštvo.

Iz deželnih zborov.

Istrski deželni zbor.

V. seja dné 7. decembra.

(Konec.)

Posl. g. Defranceschi odvrne na to, da večina ni razumela, kar je govoril zast. dr. Volarić ter predlaga konec debate, kateri predlog večina tudi sprejme.

Ref. g. Campitelli omenja na to v jako razjarjenem govoru, da g. dr. Volarić zastopa istrsko a ne hrvatsko občinstvo, da tedaj nikakor nema pravice povdarjati, da je zastopnik prebivalcev hrvatske narodnosti ter služiti se vsled tega hrvatsčine. Mi smo tukaj vsi zastopniki zemlje mešane narodnosti. Pravi, da je otok Krk jako lep otok, ali obžalovanja vredno je, da v deželnem zboru ni dobro zastopan, kajti ima poslanec moža, kateri ne zna, ali neče znati jezika večine. Obžaluje, da hodijo nekateri gospodje v dež. zbor, ne da bi zastopali interese Istre, ampak interese zunaj Istre ležeče. (Smeh na levici). Na to pobija posamezne opazke g. Volarića gledé proračuna na svoj način.

G. zast. Volarić prosí, da sme spregovoriti v obrambo osebnih napadov, katero je izustil posl. g. Campitelli, ali predsednik mu ne dopusti povdarjajoč, da po hišnem redu po zaključenej razpravi nema

nobeden poslanec več govoriti. Večina je na to obračun za leto 1886. sprejela.

Po prečitani 2. točke dnevnega reda, proračuna desetine za leto 1888. spregovori g. zast. dr. Laginja italijanski: „Odkam se pravici rabi pri tej priliki svoj materin jezik in to radi tega, da nikdo ne bode mogel očitati, da ga obtožujemo v jeziku, njemu nerazumljivem, vendar pa hočem vsaj to le kratko izjavo v svojem jeziku dati. (Proti predsedniku). Srčno mi je žal, da presv. g. predsednik ne priznava ali neče pripoznati, da je jezik, katerega govorimo mi, pravi isterski jezik. (Burni „Živio“ na levici). Nadaljuje potem zopet italijanski, da ne bode glasoval za sprejem proračuna zemljiške odveze, ker je še vedno sestavljen po načelih, proti kojim se manjina uže več let bojuje. Od strani večine se je opravičevalo zanemarjenje uterivanja nekaj s tem, da so bile slabe letine, nekaj pa, da se davkarije za stvar niso dosti zavzemale.

V prvem slučaju morali bi se upniki zadovoljiti s zmanjšanjem dolga, v drugem slučaju pa bi bilo prav, da država en del svojega zanemarjenja plača z popustom dolga. Govornik je prejšnja leta trdil, da odvezni dolg ne uživa prioritete pred privatnimi intabuliranimi tražbinami. Večina se je temu ustavljala; ako ima večina prav, tedaj so vsi stroški za intabulacije odveč. Terjanje bi moralo biti razmerno pri vseh davkarskih okrožjih, ne pa tako, da plačajo nekateri dolžniki tudi kapital, drugi pa še obresti ne, tako da se skupni dolg prav za prav preveč po časi zmanjšuje. Posebno razlaže velike stroške uprave tega fonda, katerega stroške bi prav za prav moral nositi pokrajinski fond, ker po izjavi g. poročevalca tako sijajno stoji.

Dokazuje, kako v razmeri letne svote dohodka in stroškov uprava te zaklade v Istri stane 30 in večkrat več, kakor v nekaterih drugih deželah države in to k ljubu temu, da so sedanjí vodje večine, kakor dra. Campitelli in Amoroso še l. 1873. obečali dokončanje likvidacije in zmanjšanje stroškov tega fonda s tem, da se povečajo plače in da se ustanové nova mesta pri pokrajinskih službah.

Dokazi gosp. govornika spravili so večino v veliko zadrego in to uže od početka, ko je g. Laginja dokazal, da je račun celó v številkah pogrešen. — Potem spregovori zast. g. Gambini in poskuša pobiti dokaze g. predgovornika, kar pa stvarno doseči ni mogel. Zato se je obrnil na manjšino, da je nelojalna in da agituje z nedovoljenimi sredstvi. Razumeva se samo ob sebi, da enaki napadi pri preškem občinstvu vsikdar najdejo odziva.

Zast. dr. Laginja odgovarja povse kratko dr. Gambiniju, veleč, da je govoril stvarno, nerazaljšivo in razsojal stvari po pravici in lastnej dolžnosti. Noben človek ni nepogrešljiv in tudi članovi deželnega odbora ne. Gambini bi moral govornika stvarno pobijati, ako to more, na mesto tega pa vsaj druga polovica njegovega govora ne spada na stvar, katera se razpravlja. Zast. Gambini na to še bolj povdarja nelojalnost manjšine in širjenje agitacije. (Živo odobravanje na galeriji; predsednik opominja).

Zast. dr. Volarić odgovarja na osebni napad zast. Campitellija ter pravi: Kakor večina deželnega zbora nikdar ni imela obzira na naš jezik, prav tako sem sklenol tudi jaz ne ozirati se na italijansčino, ampak govoriti v deželnem zboru izključljivo hrvatski. Gospod Campitelli sam trdi, da živimo „in una provincia mista“ in dosti žalostno je tedaj, ako našega jezika ne razume; še žalostneje pa je, da večina niti nam našega jezika ne pusti. On bi prav tako imel znati oba deželna jezika, kakor ja moramo znati mi. (Tako je! na levici). Jaz sem tu poslanec čisto hrvatskih občin in radi tega mislim tudi

rabiti samo jezik svojega naroda. Kadar drug drugemu pripoznamo svoje pravice, potem še-le nam bo mogoče sporazumeti se mej seboj. Dokler pa se v slavnej junti naš jezik prezira in nam se ne dokaže vzrokov, govoril bodem samo hrvatski. Ako bi slučajno prišla neka gospoda v dvorano, ter bi slišala, kaj je govoril g. posl. Campitelli, dobila bi čuden pojem o takozvanej „avita coltura“, kajti odgoja uže zahteva, da dotični, ki mirneji ostane, je bolje odgojen, vsaj tako govori nek nemšk pregovor! Ako bi se od naše stranke kdo tako vedel, Bog vé, kaj bi se bilo zgodilo. — Ker pa on sam priznava, da živimo v pokrajini di „mista nazionalità“, naj se tedaj učí hrvatsčine, kakor sem se moral jaz učiti italijanski. Tudi jaz nisem imel prilike učiti se uže v šoli tega jezika, ampak pozneje še-le sem se ga privadil. — Potem, ko se to zgodi, bodemo se še le drug z drugim sporazumeli. — Dosti o tem, preidem tedaj k stvari. — Prva stvar je, da imamo v pokrajini nekako bodočnost, kajti prav sedaj prebivalstvo veliko revščino trpi. Ko je leta 1867. prevzel deželni zbor od vlade upravo desetine, imeli smo zalogo 30.629 f. 80 nč. Od te dobe je šlo vedno na slabše. Nečem preiskavati, kako se je upravljalo, ali to vem, da so „facta boljša kot acta“. — Posebno imam omeniti, da teretni dolg v nekaterih krajih se ni tako uterjal kakor v drugih. (Hrup na galeriji.) Otoki so plačali vse, kar so bili dolžni, nasprotno pa se v nekaterih krajih Istre ni nič plačalo, ker se je ljudstvo varalo, da ni treba nič plačati, ker se mu je baje reklo, da pademo pod Piemont.

Na drugej strani pa bi bilo opaziti, da so bila posojila po ugovoru pokrajine z vlado počeni od leta 1866. popolnoma brez obresti, dočim potrjuje isto cesarska odloka od 24. junija 1866., vendar pa zahteva ugovor pokrajine z vlado št. 72, 28. marca 1875. zopet 5% obresti. Tako bi mogla vlada na temelji tega iste sedaj opustiti.

Otoki so svoj dolg popolnoma odplačali, vendar pa morajo še svojimi dokladi prinašati za razteretno zaklado. Tako je za leto 1866. plačal Krk v ime doklade 2.421 f. 62 nč., Cres 1626,93, Lošinj 3640 f. 92 nč., ukupno 7689 f. 47 nč. To ni pravično, da morajo ti za druge plačevati; naj odgovarja vsak zase. Otoki bi imeli v razmeri z drugimi največ prinašati za dolg, kateri spada na pokrajino in ne na dolg ostalih okrajev.

Jaz se tedaj popolnoma strinjam z predlogom gosp. posl. dr. Laginje ter sem proti priznanju proračuna deželnega zaklada za leto 1888. Samo imam še opaziti, da so dotični gospodje, kateri so se v teku mojega govora tako lepo mej seboj razgovarjali, jasno dokazali, kako spoštuje oni narod, kojega zastopati si štejem v posebno čast. (Živio! na levici).

Zast. dr. Amoroso je stvar zasakal in opombe, katere je predložil manjšina, tako sprejel, kakor da bi isti očitali deželnemu odboru nepoštenost. Umestneje bi bilo, ako bi bil stvarno odgovoril. Predložil je pa, naj se izvoli iz članov deželnega zbora enketa treh udov, katera ima pregledati račune deželnega odbora.

Zast. Campitelli podpira predlog dr. Amorosa, potrjuje točnost in vestnost uprave in kakor znani Farizej iz sv. pisma, pripovedal je zboru, kako njegova rodbina uže skoz stoletja kot dobrodelna slovi.

Za tem je sprejela večina sporočevalcev predlog, da se obračun odobri.

Konečno se izbere po predlogu zast. dr. Amorosa poverjenstvo za pregledanje uprave desetinskega zaklada. Izvoljeni so gg. Campitelli, Laginja in Lius. Predsednik izjavi, da bode prihodnja seja v petek 9. t. m. ob 10. uri d. p. Opazi še stranki manjšine, da, ako je prav razumel, očita mu se, da on ne zna slovenski ali Hrvat-

ski, kajti ne vé prav za prav, koji jezik govore g. poslanci manjšine. Opazi, da se on tega jezika ni mogel naučiti, in more govoriti le s kmeti. Ako pa se g. poslanci manjšine nad tem toliko spotikajo, temu je lahko pomoči, ker on ni izvoljen, ampak imenovan in naj se tedaj dotični pritože pri onem, ki ga je imenoval.

Seja je bila končana ob 2 1/2 uri pp.

VI. seja dné 9. decembra 1887.

Predsednik odpró sejo ob 10 1/2 uri dp. Navzočih 26 zastopnikov; galerija polna.

Po prečitani zapisnika prijavi predsednik, da mu je došla z Dunaja prošnja filozofov za podporo, nadalje, da mu je e. kr. namestnik brzojavil, da pošlje danes e. kr. svet. finanč. ravnateljstva Fabricija, da sodeljuje pri pregledovanji desetinske uprave in konečno, da je dež. uradnik g. Venier nagloma umrl. Zbor izjavi svoje sožaljenje s tem, da vstano vsi poslanci raz svoje sedeže. — Na to se preide na dnevni red. Poročevalec posebnega odbora g. Sbiša predlaga, naj uže lani obstoječa enketa natančno pregleda gozdne zadeve na isterskem Krasu, da bode potem zbor mogel o tej stvari vestno razpravljati.

G. posl. Jenko podpira predlog v slovenskem jeziku.

Govoril je po prilici tako le:

V minolemu letu stavl sem predlog, da bi se vis. vladi priporočilo sklicati enketo, ki naj bi proučila gozdne razmere v gorenjej Istri. Stavl sem ta predlog, ker sem prepričan, da tako ne more dalje trajati. Vis. zbor sprejel je predlog v principu in vis. vlada v svojem odgovoru vsaj deloma pripoznava važnost take enquete. Obžalujem pa, da vis. vlada nekako izključuje one, kateri so zadeti. Vender upam, da tudi tako sestavljena enketa sprevidi, da je nujna potreba, vrediti gozdne razmere tako, da lastniki ne bodo oskodovali in da bode v tem smislu svoje nasvete stavila.

Prepričan sem, da z dosedanjim postopanjem vladinih organov ne bi se dosegel tak smoter. niti uspeh v splošnem, javnem pomenu. Pripoznavam, da vis. vlada deluje na to, da bi se Kras zasadi, bodisi s sadnim, bodisi z gozdim drevjem. Ali nje preostro postopanje doseglo je mnogokrat baš nasprotno. Omenjam samo, da se je v zadnjem času posekalo n. p. v Podgradu mnogo sadnega drevja, ker se je zabranila sečnja v gozdu. Hoče se povzdignoti živinoreja, a prestrogo se zabranjuje nabiranje stelje. Živina mora trpeti v gnjilobi.

Iz teh obzirov priporočam vis. vladi, da bi za čas, dokler enketa izvrši svoje delo, postopala z manjo strogostjo, kakor do zdaj, t. j. da bi v tem času dovolila sečnjo tam, kjer so gozdi razdeljeni, tako, da bi vsak v svojem delu sekal. A stelja naj bi se nabirala po starem načinu, kakor je bil v navadi prejšnjo dobo. Tako se ljudstvo umiri in daljni uspeh bode laglje.

Za njim spregovori poslanec g. dr. Volarić v hrvatskem jeziku, povdarjajoč važnost uredbe šumskega zakona od ene strani, od druge pa posebno, da je vsekako potrebno varovati pravice lastnikov na gozde. Vlada postavo večkrat preostro izvršuje; o tem navaja govornik izgled s Krka ter navede še posebno, da je o izvrševanji dotičnih postav komisar izdal 2 naredbi; prva od 23. julija 1886. zahteva od občine in moralnih oseb, da se ugovori iznamljenja predložé polit. oblasti na odobrenje in potem še-le zadobe postavno veljavo, kar gotovo ni po samej gozdnej postavi opravičeno.

Tu se poziva na gozdno postavo ali ta izjava po mojem mnenji ne more biti utemeljena v zakonu. Politična oblast ima po zakonu samo paziti, kako posameznici gozd gojé. Gori omenjena naredba komisarja pa se utiče v notranji način šumske uprave, na kar pa polit. oblasti nemajo pravice.

Od druge strani pa zopet naredba od 23. julija 1887. govori o rečeh, s katerimi se naš narod ne strinja.

Pri nas je Kras, in kar je drugod mogoče, ne more se pri nas izvršiti. Posebno se mora v obzir jemati slavnost, ki veliko škoduje in od druge strani pa se ne more naše gozde šteti mej gozde v pravem pomenu, kajti to so samo pašišča. Ne more se tedaj pri nas zahtevati tega, kar se od visoke šume zahteva.

Gosp. govornik dokazuje nadalje, kako je treba umestno postopati z šumo, posebno kar se tiče dovoljenja rezanja šib, zrastlih iz štokov, katere se vsestransko mnogo rabe. — Predsednik mu mej govorom seže v besedo, povdarjajoč, da ni sicer njegova navada govor pretrgovati, vendar pa mora v tem slučaju opaziti, da se ima razpravljati o tem, da li se ima sestaviti posebna enketa za šumske zadeve ali ne. — Govornik nadaljuje zopet ter prosi, da bi se razprostrle šumske naredbe tudi čez otoke, kolikor je potrebno in da se odredi, da bi enketa svoje delovanje razteglja tudi na otok Krk.

Na njegov hrvatski govor, kojega so toliko zastopniki kolikor občinstvo jako mirno poslušali, odgovoril je vladin zastopnik Ellusheg, izjavljajoč, da je lahko mogoče, da eden ali drugi uradnik vsled prevelike brižnosti ali iz drugih vzrokov gozdne ukaze prestrogo tolmači, vendar pa se s tega še ne more sklepati, da bi bil zakon slab.

Poročevalec g. Sbisà pravi, da mu je žal, da ni razumel govorov gg. Jenka in dr. Volarića, ker sta njemu v povsem nepoznanem jeziku govorila. Želi pa, da bi bil njegov predlog sprejet. (Živio! na levici).

Predlog se sprejme enoglasno.

Zast. gosp. Sbisà nadaljuje: „Ker je predlog sprejet, je naravni nastopek, da se sedaj ne vpuščamo v razpravo zakonskega predloga o občinskih in združnih gozdih, kajti o tem zakonskem predlogu se bode moglo še-le potem razpravljati, ko bode imel zbor natančno poročilo od enete.“ Predlaga dalje, naj se o tem takoj glasuje. Tudi ta predlog je bil enoglasno sprejet.

Vladin zastopnik g. Ellusheg omenja na to, da je hvaležen posebnemu odboru za pretres postavnega načrta, da ga je poklical k svojim sejam, o kojih je sicer uže svoje menenje izrazil, vendar pa želi še nekaj omeniti. Uprava gozdov, pravi, da je v slabem stanju in on je prepričan, da dotična enketa gotovo vestno izpolni svojo dolžnost. Velika nevarnost pa leži v tem, da se zadeva za več let zategne. Radi tega želi, da bi se dotični zakonski predlog razpravljal in to temveč, ker ima enketa razvideti gozdne odnose, ali zakonski predlog govori o gozdnarskih uradnikih.

Zast. dr. Laginja spregori samo zato, da izjavi svoje menenje, ker se z načeli g. vladinega komisarja ne strinja, v toliko, da bi že sedaj bil sprejem postavne neobhodno potreben. Niti eden član odbora ni protiven, ampak želi dobro urejenje gozdne administracije in prav to želi ves zbor. Načelno se tedaj namerava vlade ne nasprotuje, samo mora biti postava taka, da neizgubimo povsem pojem pravice lastništva in da se uredi gozdne razmere v razmerji z ostalimi ekonomičnimi praskanji ljudstva. V takih zadevah ne bi smelo biti med nami strankarstva, ali gozdno praskanje je zdaj tako ostro in tako abstraktno od vseh drugih ekonom. praskanj, da se bode, kadar se bo pisala kulturna povest naše dobe, moralo reči ozirom na naše kraje, da se je za gozde brigalo in ljudstvo zapuščalo.

Poročevalec g. Sbisà odgovarja tudi vladinemu zastopniku z rekom: „quod difertur, non aufertur.“ Pravi, da ni protiven vsakemu zakonu glede gozdov, ali vendar je protiven obliki istega in času, v katerem se ga misli vstrojiti. Kadar se vestno spoznajo vse zadeve, tedaj se napravi še-le zakon, kakar bo potreben. (Živio! na levici). Tudi ta predlog se sprejme in z tem je bila zakonska osnova odklonena.

Predsednik objavi, da so s tem, ker je bil načrt šumske postave odbit, rešeni tudi utoki raznih občin v zadevi gozdnih naredb. — Ker je imel pa začeti sejo odbor za progledanje desetinske uprave, zaključil je sejo ob 11 in pol uri d. p. Prihodnja seja bode v ponedeljek.

Goriški deželni zbor.

V. seja dne 12. decembra.

Ko se je potrdil zapisnik prejšnje seje, naznanil je deželni glavar dva vladna predloga:

Načrt postave zastran spremembe §. 78. obč. reda, in načrt postave, zadevajoč spremembo §. 80. obč. reda. Oba predloga nameravata olajšati dovoljevanje občinskih prikladov in davščin. — Po Pajerjevem predlogu sta se izročila pravnemu odseku v obravnavo.

Nova kopica peticij se izroči dotičnim odsekom.

O peticiji političnega društva „Slovenski jez“, katere namerava doseči, da bi se Goriški bolnici milosrdnih bratov postavil nadzornik, in v njej na deželne ali bolnične stroške namestil poseben zveden zdravnik za blazne, predlagal je poslanec dr. Rojic, da bi se za obravnavo te zadeve izvolil poseben odsek 7. udov. Toda, ker je predlog ostal v manjšini, oddala se je mej drugimi tudi ta uloga peticijskemu odseku.

Predsednik je dalje priobčil sporočeno mu zahvalo, katero je vodna zadruga Tržiške rovani (Agro monfalconese) soglasno izjavila v običnem zboru dne 5. t. m. vladi za blagodušno podeljene podpore in deželnemu zastopu za njegovo uspešno posredovanje.

Slednjč je sporočil predsednik, da so nekateri člani spodnjeavstrijskega deželne zboru v tamošnji zbornici sprožili misel, da bi tudi tamkajšnja dežela kaj pomagala v olajšanje revščine, v kateri hira prebivalstvo nekaterih delov goriško-gradiške grofije vsled slabe letine in da se je dotični predlog izročil odseku v obravnavo. On je povabil zbor, naj naroči deželnemu odboru, da izreče onim gospodom v zborovem imenu iskreno zahvalo. — Soglasno odobreno.

Po prestopu na dnevni red je poslanec Ivančić utemeljeval svoj predlog, da bi se v založbo potrebščin šolskih okrajev zraven prikladov k izrednim davkom nalagali tudi prikladu na užitnino in davščine na pivo in na žganjire. Govornik pravi, da nalagajo stroški za ljudske šole posamičnim okrajem največa bremena, ker je treba ustanoviti še mnogo novih šol in zgraditi novih šolskih poslopij. Vsa teža pa se zvraca jedino le na posestnike, ker po obstoječi postavi ne morejo šolska svetovalstva — kakor večina drugih avtonomnih oblastnij — nalagati zraven prikladov k izrednim davkom še druge priklade in davščine. Prevelika bremena pa rodé in goje v ljudstvu mržnjo proti šolam. Sicer pa mu ni toliko na tem, da se obremení užitnina na vino in meso, pač bi pa rad videl, da bi se ona strupena pijača, katere suroví in v revščino tira naše ljudstvo, obilno obložila z davščinami v korist ljudskim šolam, da se tako strupu ustvari protistrup, to je dobrodejen ljudski pouk. — Predlog se je izročil pravnemu odseku.

O drugej točki dnevnega reda (poročevalec finančnega odseka dr. Maurovich) potrdil se je brez ugovora račun deželne zaloga za leto 1886.

Po predlogu deželne odbora (poročevalec vitez dr. Tonkli) se je dovolilo, da bode smela pobirati v letu 1888 Renška občina priklad po 100% na užitnino vina in mesa; — občina sv. Kocjan davščino 1 gld. 70 kr. od vsacega hektolitra piva in 16 kr. od vsacega litra žganjin v nadrobni kupčiji; — občina Idersko davščino 4 kr. od vsacega litra žganja; — občina Marjan davščino 1 gold. od vsacega hektolitra piva in 10 kr. od vsacega litra žganja; — občina Muški in Strasoldo priklad po 100% na užitnino vina in mesa, davščino 1 gld. od vsacega hektolitra piva in 18 kr. od vsacega litra žganjin; — Biljenska občina priklad po 100% na užitnino vina, davščino 1 gld. od vsacega hktl. piva in 10 kr. od vsacega litra žganjin.

Tem nakladom ima deželni odbor pridobiti najvišjo potrdbo.

VI. seja dne 14. decembra 1887.

Peticija Ajdovske občine v dosego podpore za uravnavo potoka Lokavščka se izroči peticijskemu odseku.

Predsednik prečita 2 telegrama, s katerima se zahvaljujeta spodnjeavstrijska deželna poslanca Dumka in Suess za izraženo jima priznanje.

Vse referate deželne odbora in finančnega odseka ima danes deželni odbornik Gasser.

1. Potrdi se podpora 100 gld., katero je deželni odbor podelil mej letom pogorelcem v Lazcih na Cirkljanskem.

2. Potrdi se podpora 250 gld., ki jo je deželni odbor nakazal košarski šoli v Foljanu.

3. Potrdi se načrt postave, s katero se ima mej skladovne ceste uvrstiti cestni kos mej Romanom in Vilešem v Gradiščanskem okraji.

Potrdijo se računi depozitov in tujega denarja — potem račun deželno občinskega in gospinskega zaloga za l. 1886.

in proračuni istih zalogov za l. 1888.

VII. seja dne 15. decembra 1888.

Novo tri peticije se izroče dotičnim odsekom.

Račun gozdarskega zaloga za l. 1876. in proračun istega zaloga za l. 1888. se potrdita po predlogih finančnega odseka (poročevalec baron L o c a t e l l i.) Isto tako se odobri tudi račun glavnega zaloga za l. 1886., o katerem je prav obširno poročal dr. Gregorčić.

Prošnja cestnega odbora Tolminskega, da bi se most čez Idrijco pri Tribuši uvrstil mej skladovne ceste — zavrne se po predlogu pravnega odseka (poročevalec Ivančić.) Cestni odbor ni dokazal, da bi bil ta most posebno važen in da bi njegovo vzdrževanje prizadevalo toliko stroškov, kolikor jih občina sama z okrajno pomočjo ne more sama zalagati.

Nekaterim občinam se po predlogu deželne odbora (poročevalec vitez dr. Tonkli) dovoli pobiranje priklad in davščina za l. 1888.

Občini Štanjel davščina 10 kr. od vsacega litra žganja; — občini Mavhinje davščina 1 gld. od vsacega hektolitra piva; — občini Višk 8 kr. od vsacega litra žganja; — občini Gabrije 4 kr. od vsacega litra žganja; — občini Brestovica priklad po 100% na užitnino vina; — občini Romans 1 gld. od vsacega novega hektol. piva in 10 kr. od vsacega litra žganja; — občini Slivno priklad po 90% na užitnino vina in davščina 1 gld. od vsacega hektolitra piva.

Kranjski deželni zbor.

IV. seja dne 7. decembra.

(Dalje.)

Dr. Poklukar poroča še o peticiji Gorjanskega županstva za podporo sedmerim posestnikom, katerim je voda veliko škode napravila. Ta vloga je bila izročena prav za prav okrajnemu glavarstvu v Radovljici, ker je županstvo mislilo, da je še kaj ostalo denarjev, ki so se v podporo po vodi poškodovanim posestnikom pred dvema letoma pobirali. Okr. glavarstvo je prošnjo poslalo deželnemu zboru in deloma priporočilo denarno podporo, deloma pa odpis davka.

Poslanec Robič pri tej priliki opozarja, da za odpis davka ne zadoščuje prošnja do politične oblasti, ampak da je treba ob enem s to prošnjo napraviti še drugo prošnjo do finančne oblasti; sicer se kaj lahko prigodi, da je prošnja do politične oblasti brez vpeha, češ, da se ni vložila prošnja pri finančnej oblasti, kakor zahteva postava.

Po teh opazkah se sprejme predlog finančnega odseka, naj se ta prošnja s priporočilom odstopi deželnemu odboru v preiskavo in rešitev.

Računski zaključek zemljiščno-odveznega zaklada se z dnevnega reda odstavi in namesto tega poroča poslanec Luckmann o povračilu stroškov verskemu zakladu za opravljanje duhovske službe v prisilnej delavnici. Ti stroški so se namreč plačevali iz verskega zaklada, ker je pa prisilna delavnica prišla v last deželi, zahteva vlada, da se ti stroški, ki znašajo 9660 gld., pa jih je vlada znižala na 3600 gld., vrnejo verskemu zakladu. Zbor je pritrtil temu poročilu in ga sprejel v letni proračun prisilne delavnice za leto 1888, o katerem g. Luckmann zatem poroča, in ki se sprejme brez ugovora. Vsa potrebščina bo znašala 96.259 gld., zaklada pa 94.746 gld., toraj bode primanjkovalo 1513 gld., ki zadenejo deželni zaklad. Pri tej priliki je bila rešena tudi prošnja vdove Skedelrove, katerej se je letna miloščina povišala na 180 gold.

Poslanec Klun poroča o proračunu ustanovnih zakladov za l. 1888 in o nekaterih točkah §. 9 letnega poročila, ki zadevajo te zaklade.

1. Dijaški zaklad. Potrebščina znaša 27.824 gold. 13 kr., zaklada 28.536 gold. 6 kr., presežek 711 gold. 93 kr.

Iz letnega poročila vzame zbor na znanje, da so se ti zakladi pomnožili za dvanajst ustanov g. Martina Hočevarja, za dve ustanovi gospodične Neže Žitnik in za ustanovo g. Jurija Volca, in da je deželna vlada dotična ustanovna pisma in glavnico v oskrbovanje izročila deželnemu odboru. Tudi vzame na znanje, komu so bile izpraznjene ustanove podeljene.

2. Zaklad dekliških ustanov. Potrebščina znaša 1007 gold. 29 1/2 kr., zaklada 1036 gld. 30 kr., presežek 29 gold. 1/2 kr.

3. Dollerjev dekliški zaklad. Potrebščina 397 gld. 36 kr., zaklada 399 gld. 36 kr.

4. Grof Saurovov zaklad. Potrebščina 123 gld. 76 kr., zaklada 123 gld. 76 kr.

5. Glavarjev zaklad. Potrebščina 5194 gld. 93 1/2 kr., zaklada 7758 gld. 77 kr., presežek zaklade 2568 gld. 83 1/2 kr.

Lani se je bilo sklenilo, naj se presežek Glavarjevega zaklada, ako je to mogoče, v smislu ustanovnikovem porabi za revne bolnike sosednih fará. Deželni odbor je pa preudarjal praskanje, bi li ne bilo dobro v sedanjej bolnišnici v Komendi s tem pridobiti novih prostorov za bolnike, da se zdravniku preskrbi stanovanje zunaj bolnišnice. Ali ker tam blizo ni nobene primerne hiše, kjer bi mogel zdravnik stanovati, morala bi se v ta namen iz presežkov Glavarjeve ustanove zidati nova hiša. Ako se pa že kaj zida, bilo bi za Kamniški okraj prav zelo koristno, ko bi se ta hiša zidala tako, da bi bilo v njej poleg zdravnikovega stanovanja tudi nekaj prostorov za navadne bolnike, ki jih sicer pošiljajo v Ljubljansko bolnišnico, katere je večidel prenapolnjena. Ti bolniki bi imeli Glavarjevega zdravnika, stroški za nje bi se po nekoliko plačevali iz Glavarjeve ustanove, po nekoliko bi se pa sprejemali tudi bolniki za plačilo. Začasni oskrbnik Glavarjeve ustanove je tej misli pritrtil; tudi finančnemu odseku se je zdela zdrava in primerna, ker ustanovnik svojega premoženja ni zapustil samo za biralne ljudi, ampak za uboge in zapuščeno bolnike brez razločka stanú, toda s pristavkom, da imajo bolniki Komendske fare in danšpreške grajščine prednost pred bolniki sosednih fará. Zato je gosp. poročevalec v imenu finančnega odseka predlagal to le resolucijo:

„Deželnemu odboru se naroča, da se gledé preselitve zdravnika iz sedanje bolnišnice v Komendi in zastran zidanja nove hiše porazume z deželno vlado, potem poizvé za pripraven prostor in pri deželnem stavbenem uradu naroči sestavo potrebnih načrtov in stavbenih stroškov za tako hišo, ter jih predloži prihodnjemu deželnemu zboru.“

Zbornica pritrli tej resoluciji ter vzame na znanje, da je s tem rešeno tudi dotično pojasnilo v §. 9 letnega poročila.

(Dalje prih.)

Premog.

Kako vsegamogočni Stvarnik skrbi za potrebščine svojih stvari, kaže nam najdenje premoga. Dokler je bilo še drv zadosti, nihče ni vedel za premog. Ko je pa lesa za kurjavo zmanjkalo, pokazal je Bog ljudem pod zemljo velikanske zaklade premoga. Brez premoga bi dandanes ne mogli več shajati, kajti parovozi na železnicah in parniki na morji, ter različne tovarne potrebujejo silno mnogo kurjave, katero jim najceneje daje premog. Pa tudi za hišno kurjavo je premog velike važnosti, kajti drva so vedno dražja, in revno ljudstvo bi moralo brez premoga še bolj zmrzovati.

Denarni špekulanti so brž spoznali veliko važnost in bodočnost premoga in polastili so se premogovih jam. Tako ima Rothschild velikansko premogovo jamo v Moravskej Ostravi, katere je njegovo blagajnico pomnožila že za mnogo milijonov. Ker imajo Rothschildi tudi pri južnej železnici prvo besedo, zato so tako obrnoli, da se ima odslej južna železnica s premogom oskrbovati iz Rothschildovih jam na Ostravi, zato se čuje, da v Zagorji mnogo delavcev odpusté, ker je tamošnja jama zgubila najboljšega prejumnika.

Mi Slovenci pa smo zmirom prepokusni v spoznanji naravnih stvari in napredku. Naše natorne zaklade zmirom tujci vzdigujejo in nas rabijo le za borno plačane delavce in dularje. Slovenska zemlja ima dosti premoga, posebno južna Stajerska. Koptje se v Zagorji in v Trbovljah, zdaj so pa veliko zalogo premoga našli v Šaleškej dolini. Mi sodimo tako, da bi Slovenci tega natornega zaklada ne smeli tujcem prepuščati, ampak se sami z njim ukoristiti. Da se dobi potrebni kapital za kopanje in prevažanje blaga, treba bi bilo ustanoviti delniško društvo. Seveda se oglasi spet naša stara boječnost, katere je kriva, da so vsa podjetja na naših tleh v rokah pogumnejših tujcev. Pa ta boječnost tukaj ni na svojem mestu, kajti premog je obče potrebna tvarina, za katero je lahko dobiti prejemalcev. Pač je tudi v tem blagu že nekoliko konkurence med različnimi jamami, kakor se je pokazalo med Zagorjem in Ostravo.

Toda mnogo cenejši tudi Ostravski premog ne more biti, zakaj se je Ostravski premog jami prednost dala, zdi se nam, da smo zgoraj prav zadeli. Slovenskej družbi pa bi tako oddaljene jame ne mogla škodovati.

Dalje v priligi.

dovati; kajti če prav svoje delavce slabše plačajo, da morejo blago ceneje dati, vender bi prevoz blaga do nas toliko stal, da bi bil premog iz daljine vedno dražji. Slovenska družba bi svoje prejemalce iskala v prvej vrsti med domačini. Pomislimo, kaj sama Ljubljana vsako leto premoga potrebuje. Naj bi naša družba stot ali cent le za par soldov ceneje dajala, lahko si pridobi vse domače prejemnike premoga.

Podjetje bi se toraj gotovo izplačalo, ker so mu kupci zagotovljeni. Kedar zima pride, vsak je rajši lačen, kakor bi v mrzlej izbi sedel, tega blaga toraj ni treba urivati, kupci se sami radi oglašajo.

Pri tem bi imeli Slovenci dvojen dobiček. Prvič bi denar, ki ga izdajamo za premog, ostal v naših rokah, med Slovenci; drugič bi pa podjetje mnogim našim ljudem dajalo zaslužek in kruh, namesto tujim poljetnikom, bili bi ti delavci našeji zadruzi poslušni in pokorni, svojih otrok ne bi pošiljali v šulferajnsko, ampak v slovensko šolo. Gmoten in moralen dobiček bi nam bil gotov.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naš cesar je poslal kneza Lichtensteina v Rim, da v njegovem imenu čestita papežu prigodom njegovoga jubileja.

Knez Lichtenstein je bil v vatikanu jako sijajno sprejet. Na čestitke v imenu cesarja in cesarice, kakor tudi nadvojvod je papež prav gorko in srčno odgovoril.

„Osservatore Romano“ hvali avstrijskega cesarja, ki je pokazal z dejanjem, kako vreden je naslova „apostolsko veličanstvo“ in udan očetu vrnikov. Časnik sklepa članek s željo: Bog blagoslovi cesarja, cesarjevo obitelj in državo.

Vojaška konferenca pod cesarjevim načelnštvom je bila zopet 13. t. m. Udeležili so se je nadvojvoda Albreht, Vojni minister Bylandt, načelnik generalnega staba baron Beck in oddelčni načelniki državnega vojnega ministerstva.

18. t. m. je bilo zopet ministersko posvetovanje pod cesarjevim načelnštvom. Tega sta se udeležila tudi ogerski ministerski načelnik Tisza in ogerski honvedski minister Fejervary. Sklepi posvetovanja ostanejo tajni, le toliko se poroča, da se delegaciji ne skličeta in da bo Avstrija v Galiciji za vsak prigodek pripravljena.

Vojni hrup je utihnil, strah pred vojno se polegel, časniki so polni miru. „Fremdenblatt“ piše o tem, da časniki znamenajo vojaško in političko položje o razmerah z Rusijo. Diplomatične razmere z Rusijo so skoz in skoz prijateljske; kar pa se tiče vojaškega stanja, ni se nič promenilo in zboljšalo. Dvombe ni, da Rusija množi vojaško moč na mejah, da je potreba čuvati in da bi morala tudi Avstrija pomnožiti vojaštvo na mejah, ako bi ga Rusija še dalje pomnoževala.

„Novoje Vremja“ pozdravlja vest, da je avstrijski vojni svet sklenol, naj se v Galiciji vojaška moč ne pomnoži in hvali nadvojvoda Albrehta, čegar veljava je brezdvomno odvrnila nevarnost, da bi avstrijska država Rusiji začela pretiti. Omenjeni list misli, da odslej utihnejo prazne govornice, da je avstrijsko-ruska vojna neizogibna. Mi smo starega mnenja, da se mir zdaj še ohrani, ker ne moremo misliti, da bi se našel kateri vladar, ki bi vzdignol na boj pet milijonov vojakov. Pred toliko grozo mora se vsak prestrašiti, toliko bolj, ker ni človeka, kateri bi mogel proračunati, kak bode konec. Pri tolikej grozi bi lahko padle velike države in strle se stare krone, zbudile se tudi strasti, ki bi postale strah vsej Evropi. Ni še rešeno narodnostno, še manj pa socialno prašanje. Vse to bi lahko povzročilo neizmerne zmešnjave in nečuvno gorje. Tudi so države z davki preobremenjene, državni dolgovi preogromni, da bi splošna evropska vojna ne zakopala narodov v največje nadloge. Vojne se tedaj vsakdo boji, a pri vsem tem visi mir le na tanke niti; vsaka majhna stvar ga lahko izpodkoplje, ker so razmere tako nenaravne, da ne morejo imeti dolgega obstanka.

V „Standardt“ se iz Berolina poroča o zvezi srednjeevropskih velevlavstij. Po tem poročilu nastopi „casus foederis“ mej tremi zveznimi velevlavstvi v trenutku, ko nastopi nevarnost kake vojne. Zvezne velevlavstvi so sklenole dve točki, ki nastop „casus foederis“ natančneje določujeta. Prvič ohranitev sedanjih svojih posestev; drugič ohranitev svojega položja kakor ve-

levlasti. Ako tedaj nastopi kak dogodek, ki preti tema pogojema in sicer, ako katera četrt država preti z vojno, ali če se kaka zvezna velevlavst napade, ali če je katera teh prisiljena katero drugo državo napasti, da svoja posestva ali svoje položje kakor velevlavst brani, tedaj nastopi „casus foederis“, in drugi dve velevlavstvi ste dolžni tretjo materialno podpirati.

O razmerju Avstrije in Rusije se piše z Dunaja v madjarski list „Egytertes“, da sta se grof Kalnoky in vojni minister Bylandt že večkrat hudo upirala avstrijske notranje politiki vzlasti pri poslednjih konferencah. Naglašala sta, da se ne more nadaljevati sedanja prizanesljiva politika proti Čehom, Slovincem in Hrvatom, ker je vojna z Rusi mogoča in bi slovansko mišljenje lahko škodljivo vplivalo na organizacijo vojske. Omenjeni list misli, da Kalnoky prisli Taaffeja k odstopu. Mi to vest prodajamo, kakor smo jo kupili; za nje resnico ne moremo dati poročila.

Pravosodno ministerstvo je izdalo sodiščem ukaz gledé nekaterih olajšav o pristojbinah pri vpisih v zemljiške knjige

V štajerskem deželnem zboru so slovenski poslanci interpelirali vlado zaradi naredb deželnega šolskega sveta, po kateri je nemščina v javnih slovenskih šolah ne le obligaten predmet, temveč tudi za nekatere predmete učni jezik. Deželni namestnik je izrekol, da na interpelaciji pozneje odgovori.

V dalmatinskem deželnem zboru se je zavrgel 14. t. m. predlog poslanca Bakotića, naj se nemška vojaška šola v Zadru odpravi.

V seji 17. t. m. je poslanec Bakotić utemeljeval svoj predlog glede ruskega jezika, ki naj se izroči odseku 5 udov. Vsi Hrvati in Italijani, kakor tudi načelnik Vojnović so glasovali zoper ta predlog. Podpiralo ga je 5 Srbov.

18. t. m. so italijanski poslanci interpelovali zaradi nedostojnega vtikanja državnih poslancev pri imenovanju uradnikov, pri upravnih in pravosodnih zadevah. Napadali so hudo osredna in deželna oblastva. Večina je zahtevala, naj se interpelantom vzame beseda, kar je deželni glavar tudi storil in vzel besedo Bajamonti-u. Vladni zastopnik pl. Pavić pa je izjavil, da na tako interpelacijo ne bi bil odgovoril. 19. t. m. se je zborovanje zaključilo.

Česki deželni zbor je 19. t. m. sprejel nujni predlog poslanca grofa Clam-Martinica, naj se papežu čestita k zlatem maši, z vsemi glasovi razven mladih Čehov.

V moravskem deželnem zboru se je 15. t. m. soglasno sprejel nujni predlog deželnega glavarja, da se v proslavljenju trajnega spomina na cesarjev vladni jubilej ustanovi gojišče za zanemarjene otroke. Zato ustanovo se je dovolilo 150.000 goldinarjev.

V gališkem deželnem zboru je 19. t. m. deželni zbor deželnemu maršalu grofu Tarnowskemu naročil, naj papežu v imenu zbora k zlatem maši čestita.

Dolenjeavstrijski deželni zbor je v seji 13. t. m. soglasno in brez razprave sprejel nujni predlog poslanca Weidlofa, naj se papežu o priliki petdesetletnice njegovoga mašnikovanja izreče najpogostejše čestitanje in naj se deželnemu maršalu naroči, da to čestitanje papežu objavi.

Grška občinska hranilnica je občinskemu svetu naznanila, da bode hipotekarna posojila dajala le s tem pogojem, da se vknjiževanje vrši le v nemškem jeziku. Zdaj pa v nemščina oteta iz slovenskih kremljev!

Ogerski trgovinski minister grof Széchényi se je odpovedal vsled bolezni.

Na Ogerskem se še vedno kaže mržnja proti skupnej vojski. Nekateri Madjari bi radi imeli lastno vojsko, katera bi bila 99. velevlavst in bi v 24. urah vse slovanstvo pokončala! Nedavno so ti ljudje stavili v državnem zboru interpelacijo, zakaj so se nekateri honvedski generali upokojili. Ko jim je minister odgovoril, da se je to zgodilo na njihovo prošnjo, ker zaradi starosti ne morejo več služiti, čuli so se glasovi: Zakaj se pa nadvojvoda Albreht ne upokoji, ker je tudi že star? Madjari imajo posebno piko na tega slavnega moža, posebno zato, ker je Slovanom prijazen.

Vnanje dežele.

Srbska skupščina je v seji 14. t. m. soglasno sprejela pogodbo gledé zveze železnice pri Vranji s Turčijo.

Na Bolgarskem nezadovoljnost vedno raste. Zadnje dni so celo dospete vesti, ki pa niso še potrjene, da je v Sredcu vstal

por, in da so uporniki en del mesta požgali. Počila je tudi vest, da se je Avstrija pridružila pozivu, da mora princ korburški zapustiti Bolgarijo.

Iz Odesse se poroča, da so tamonje parniške družbe dobile od vlade ukaz, da morajo v najkrajšem času vse uradnike in služabnike neruske narodnosti nadomestiti z Rusi. Tudi so dobile poduk glede rabe ladij za vojaške namene.

Nemški cesar je poslal grofa Brühla v Rim za lastnorodnim pismom, v katerem čestita papežu k zlatem maši.

V nemškem državnem zboru se vrši razprava o povišanju carine na pšenico in rž. Vlada je predlagala, naj se ta carina postavi na 6 mark. Državni zbor pa je v seji 13. t. m. ta predlog z 238 glasovi proti 108 zavrgel in postavil carino na 5 mark. Ta carina bo Avstriji, posebno pa ogerske polovici jako škodljiva. Dolej se je ogerskega žita največ izvažalo na Nemško, odslej se Rusiji odpre žitna trgovina z Nemčijo. Ogerskemu žitu bo tedaj treba odpreti drugo pot; ta pa drži le na morje. Reka in Test postaneta skoro jedini luki, kamor se bode dovažalo ogersko žito.

Nemški državni zbor se peča tudi s preuredbo vojaškega zakona. Nemčija hoče zopet vojno moč pomnožiti. Vsled tega se deželna bramba razdeli v 2 sklica, jednako tudi črna vojska. V prvem sklicu deželne brambe bode treba služiti 5 let, v drugem pa do dovršenega 39. leta. V prvi sklic črne vojske se uvrste vsi nemški državljani do 39. leta, ki niso bili vojaki ter niso popolnem nezmožni za vojaško službo. V drugi sklic pa se uvrste vsi, ki so izstopili iz drugega sklica deželne brambe in še niso spolnili 45. leta.

Avstrijsko-italijanska trgovinska pogodba je bila italijanskemu državnemu zboru že v razpravo predložena ter ima stopiti v moč 1. januarja 1888. Veljati ima do konca decembra 1891 in določilo se je, da se podaljša za 4 leta, ako jo med tem časom ena ali druga vlada ne odpove. Ministerski načelnik Crispi je v italijanskej poslanskej zbornici izrekol nado, da je zbornica z njim enih mislij. Zbornica je potem sprejela pogodbo z 231 glasovi proti 22.

Mej Italijo in Francosko so vedna nasprotja zastran francoskih posestev v Afriki. Italija ne more gledati, kako si Francozi pridobivajo vedno več tal v vročem delu sveta. Crispijevo glasilo „Riforma“ ozbiljno svari Francosko, naj opusti ekspanzivno politiko do Tripolitanskega. Italija bi daljega seganja v turška posestva ne mogla mirno gledati, ker so turški interesi z italijanskimi v sredozemskem morji jedni in isti. Mi mislimo, da so Italiji turški interesi jako malo na srci. Italija bi sama rada severno Afriko porabila.

Med angleško in rusko vlado je vstalo zopet neko navskrižje. Ruski poslanec v Teheranu, knez Dolgoruki, popolnoma je izpodkopal angleški vpliv ter Perzijo pridobil za ruske namene. Angleška vlada je torej sklenola poslati v Teheran Drummond Wolffa, da bo delal zoper ruski vpliv.

Mej angleško in španjlsko vlado se vrše pogajanja, da bi prva za velevlavst priznala zadnjo. Angleška se temu skoro gotovo ne bode upirala, in če ona ustreže Španiji, potem brez dvojabe tudi druge velevlavstvi ne odrekó Španiji dotične želje. In tako dobimo sedmo velevlavst.

Turška vlada o bolgarskem vprašanju vedno omahuje, najprej se je protivila sklepom bolgarske vlade gledé poplačanja vshodno-rumelskega dolga. Zdaj pa je veliki vezir naznanil v Sredcu, da sprejme dotične pogoje.

Iz Massave se poročajo italijanskej vladi ugodne vesti; vojaki so zdravi ter bojaželjni, brigada Baldissere se pomika od Mongolu proti Dogaliji ter v malo dneh zopet zasede Saati in Uah. Odtod se bode potem vojska pomikala proti Abesiniji. Italijani delajo železnico po tej poti, da bodo mogli priskrbovati vojake s živim. Druga poročila pa Italijanom niso tako ugodna. Agencija „Stefani“ namreč poroča, da uporniki stoje 2 uri od Suakima v vtrdbah, katere so napravili Angleži. Kitchener je poslal 600 domačih vojakov, da upornikom vzemó Tokar; ali nekoliko teh vojakov je pobegnolo, drugi pa so prestopili k upornikom. Poroča se dalje, da so Abesinci sosedne Italijanom prijazne rodove popolnoma potolkli ter njih deželo zasedli.

DOPISI.

Sv. Ivan 9. decembra. [Izv. dopis.] Naša podružnica Sv. Cirila in Metoda je

začela še precej vrlo rasti. Pri ustanovljenji je bilo komaj 30 udov vpisanih, a sedaj jih ima že blizu 60! Mislim, da ni prav majhno število, kajti če pomislimo sedanje narodne in materialne razmere, ni niti premajhno. Žalibože, da moramo tudi pri tej velevažnej stvari pogrešati prve naše okraja! Oni bi prav lahko to stvar podpirali, pa žal, da jim primanjkuje prave volje in nekoliko več zavednosti.

Dragi Ivanci! Domovina kliče nas na pomoč. Nikar ne zamudite jej pomagati. Res da jej ne moremo veliko pomagati, ali saj nekoliko. Saj vas nobeden ne sili darovati ogromnih svot, ampak vsak po svojej moči. Ozrite se nekoliko krog sebe, in videli bodete, kako dela naš sovražnik — Lahon! Pogledite, kako on nabira denar za svojo „Pro Patrio“, bolje rečeno „Pro Italia“. Naj si bode veselica ali pogreb, vse uporabi za to-le društvo.

Toraj učimo se od sovražnika. Delajmo tudi mi tako in videli bodete, da ne bode naš trud zastoj.

Kakor se čuje, namerava napraviti naša podružnica v kratkem sijajen koncert. Pri tem koncertu bodo sodelovale same domače moči. Čali bodemo dve jako lepi igri, kateri bodo igrali čisto priprosti delavci, stopivši prvokrat na oder, razun jedne gospice. Pevci se tudi že marljivo pripravljajo. Upamo, da nas tudi naša mestna gospoda počesti z svojim prihodom.

Slišalo se je tudi od mnogih v mestu, da hoče naša podružnica uvrstiti v program tudi ples. Ne, to ni res. Oni, ki je tole trobil v svet, ni še vedel, če bo koncert ali ne in ako je prav vedel, ne zna, po katerem pravilu mora se imeti koncert. Naj toraj nobeden ne misli na ples, kajti zabava bode vsejedno živahna tudi brez plesa! Zvonimir.

Iz Tolminskega 8. dec. [Izv. dopis.]

Že smo pri repu zopet enega leta. Za marsikatero je bilo veselo in sreče polno, za drugo pa zopet neznosno, brezmišno. Potekla je tudi v tem letu marsikaka solza tuge in britkosti, a tudi radovalo in veselilo se je. Najhujše zlo pa je to, da se vsako leto le premalo stori v blagost in čast naroda. Posebno tukaj pri nas je v tem obziru vedno slabše, namesto da bi smeli proti koncu leta ponosno reči: „Dobro smo delali, stopili smo naprej!“ moramo priznati molče prav nasprotno. Povsod vlada neka melanholija in brezbriznost za unemanje ljudstva k skupnemu delovanju. Manjka nam domoljubnih mož, ki bi imeli pravo ljubezen in gorečnost do naroda svojega. Neka tuga se nehote poloti človeka, ko premišljuje, koliko bi se lahko storilo za povzdigo i čast tudi naših krajev. Ko bi le hotel vsak spoznati pravo, lahko bi prišli do višje stopinje; kmalo bi nas čestili kot prave sinove majke Slave i naši zatiralci. Pa kaj pomaga tukaj pri nas tako i o tem pridigati, ker prav oni, ki bi gotovo lahko precej v to svrhu storili in tudi kaj žrtvali, večkrat so dobronamerni napravam celo nasprotni ter se od društva odtegujejo in rajši na svojo roko časopise „bolj ceno“ naročajo ter tako še druge na svojo stran vlečejo. To gotovo ni na pravem mestu! V edinosti je moč! in dokler tega ne bode, nič ne dosežemo in zastoj bode trud nekaterih vrlih rodoljubov. Kmaló tedaj bo konec za nas Slovence osodepolnega leta in nastopi drugo. Tukaj pri nas se je to leto le prav malo storilo za pospeševanje narodnega in socialnega življa. Nismo imeli veselja slišati o kakej skupnej društveni veselici, ki bi bila v čast in prid naših gora, pač pa o zasebnih javnih napadih, kugi prepira in sovraštva.

Že od nekdanj pa imajo ljudje lepo navado, da drug drugemu vočči za novo leto vse dobro in srečo. Tedaj vočim tudi jaz, da bi prihodnje leto bilo nam bolj prijetno, da bi zginoli vsi domači prepiri in sovraštva; započeta dela in ustanovljena društva naj bi se ojačila in okrepila; narodno in cerkveno petje naj se kar mogoče goji, ker to je glavni stebel ljudske probujenosti.

Tudi Vas gospod dopisnik iz Ponikve v broji 97. „Edinosti“ ne morem prezreti, ker zlorabite krajevno ime Ponikve. Tudi Vam vočim za novo leto iz srea: da bi v prihodnjem letu kaj bolj pametnega obelodanili, jaz pijem na Vaše zdravje in Vam kličem po kranjski: Servus, Janez!

Od Karavank. (Nepotrebna potrata.)

Hodil sem po turoveljskih in po gornještajerskih hribih, in povsod sem videl kmete oblečene v domače sukno, katerega sami izdelujejo.

Pri Slovencih je pa velika prevzetnost v obleki v navado prišla. Vsak hlapec hoče se že v fino angleško sukno oblačiti. Jaz prašam: ali za naše kmete to ni dobro, kar je dobro za nemške kmete? Navadno je pri nas še veča beda in revščina. Nemški kmet ima po dva in trikrat na teden meso, kruha pa, kolikor srce poželi; pri nas pa repo, krompir in zelje tolčejo. Vender vsak krajcar sprti znošijo v prodajalnice za obleko. Dostikrat kupijo kak zanikaren „čaj“, ki ni počenega groša vreden in se trga že med šivanjem; tisti „štofi“, ki bi imeli „sukno“ biti, pa tudi niso dosti vredni.

Ker je to blago kmalo strgano, treba je kmalo spet novega, in tako se strašno mnogo krvavo zaslužnih soldov znosi v štačune in gre v tuje dežele, od koder nikoli več nazaj ne pride. Včasih so se naši kmetje pa sami oblačili, pridelovali so domače sukno in domače platno. Oboje je bilo silno trpežno in močno, pa je stalo le nekaj dela, denarja pa le prav malo; saj je bil tkalec, ki je na „štero“ v hišo prišel, z malim zadovoljen. Velika škoda je za Slovence, da so to opustili in se poprijeli na tujem izdelanega blaga. Kaj gre denarjev iz dežele! Zato se ni čuditi, da smo tako ubogi in revni, vsi zadolženi, in pri tem še trdo delamo in slabo živimo. Naj rodoljubi to prevdario in naj premišlujejo, kako bi se poskrbelo, da bi se Slovenci spet sami oblačili. Tu ne gre za tisoče, ampak za milijone!

Iz Celovca. (Slovenske pridige.)

Za Celovskega Slovenca, ki mora tukaj med nemškoliberalnim ljudstvom kakor v prognanstvu živeti, bile so izvrstne pridige slovenskega pridigarja prava tolažba. Zato mnogi obžalujejo, da je začel zadnji čas, da bi si prihranil več časa za izpovedovanje, propovedno leco prepuščati gospodom bogoslovcem. Res je dobro in potrebno, da se v propovedih vadijo, toda Celovec ni pravi kraj za to. Kajti tukaj je ljudstvo, tudi slovensko, zelo mlačno v veri; največ jih je, da ob nedeljah le k tiheji maši hodijo, pridige pa zanemarjajo, in ker jim tako poduka in spodbude manjka, postajajo še bolj mlačni.

Pri takem ljudstvu more samo le goreč in izvrsten pridigar še kaj opraviti. Res je gospod Krznar eden najizglednejših duhovnikov naše škofije, z svojimi izvrstnimi, iz srca do srca segajočimi pridigami toliko dosegel, da se je cerkev vedno bolj polnila, iz vse okolice so hiteli k sv. Duhu v Celovec, kjer se je beseda Božja tako iskreno oznanovala. Pri propovedih bogoslovcem pa se je že videlo, da so nekateri odhajali, in bati se je, da se unema kmalo spet ohladi in bodo spet po drugih cerkvah iskali tihe maše, slovenske pridige pa opustile.

Res je sicer, da se obilna množica sili k spovednici, in da g. Krznar tudi tam koristno deluje za blagost duš; toda mnogi obiskovalci cerkve so žalostni, če morajo gosp. Krznarja na leci pogrešati, in bi rajši videli, ko bi si g. Krznar za spovedovanja kakoga pomočnika naprosil.

Tudi to nekateri boli, da č. g. stolni prošt molitev po osmeji maši po nemško opravlja. K tej maši hodijo skor sami Slovenci zavolj slovenske pridige; čemu se potem Slovincem po nemško moliti? Tudi obhajilna molitev se je na praznik Marije brezmadežne po nemško molila.

Iz Kremisa ob Donavi 7. decembra.

Jeza me je zgrabila, ko prebiram razne slovenske časnike v zadnjem času. Kajti naletim tako pogostoma na dopise, ki so si nasprotni kot pes in mačka. Radoveden sem, zakaj se to godi; dragi rojaki, slovenski narod se ne boče likal z vednim prepričanjem, o katerem bere vedno o časnikih. Moja misel je ta le: Kdor ima čas, prilžnost in veselje, da poroča razne novice, izbere naj si rajši kako drugo stvarino, ne pa vednega zabavljanja. Položi naj rajši tistih 7. kr. ki jih izda za papir in poštnino na altar domovine, saj se ne manjka živih potreb n. pr. Družba ss. Cirila in Metoda. Narodni dom itd. Pomisli naj vsakdo na pogovor, ki pravi: „Sloga jači, nesloga tlači“! Predno napiše dolg in širok dopis v kak časnik.

Pri nekeji prilžnosti me je vprašal nek taječ radovedno, kaj je temu vzrok, da se v časnikih Slovenci vedno prepirajo. V zadregi moral sem mu sramotno odgovoriti: „Nesloga“. Mož je z glavo majal ter rekel: „To mi je nerazumljivo, da Slovenci niso složni“. Da, v resnici ne more razumeti človek, kakšni so taki narodnjaki, ki se za vsako najmanjšo stvarco prepirajo, rekel bi skoraj, na življenje in smrt. Vsakdo hoče dokazati, da on ima

prav in nihče drug. To pa ni „delo za narod“, ampak prav nasprotno. Ne bi li bilo pametneje skupno delovati, ne pa drugemu kolikor je le mogoče nasprotovati? Na ta način ne pridemo do cilja, le nekoliko več mirne krvi in vse boče boljše, da se ne boče bralo po slovenskih časnikih vedno ono studno zabavljanje, kot se to godi sedaj. Komur je toraj kaj ležeče na blagem miru, naj si rajše stvar od vseh strani natančno premisli in pretehta, je li vredna, da se stori črka za njo ali ne. To je moja misel in jaz menim da je prava. Upam, da s temi vsticami ne boče nihče razžaljen. Na zdar.

I. M. Krivčev

Iz Gorice 12. decembra. [Izv. dop.]

Dne 11. t. m. je imelo tukajšno „bralno in podporno društvo“ svoj zabavni večer v Marcinijevi gostilni. Čestitati je vrlému društvu, koje bode izgled drugim slovenskim društvom v Gorici, da more v svojo društveno kroniko zabeležiti tako izvrsten vspeh društvene zabave. V prvi vrsti prisojati moramo vso hvalo neutrudljivemu odboru, koji deluje vstrajno v najboljši razvijanje društva, in koji je znal izgledno vzdrževati običajen društven red tudi ta večer. Vsa čast gre gg. pevcem in njih voditelju g. Pahor-u, da so pripomogli k splošnej zabavi. Ne malo razveseljevanja pouzročilo je srečkanje in dobro izvoljeni dobitki bili so tudi povod veselej zabavi. Največo zahvalo je žela pa četvorica slov. mladeničev, koja je z nepričakovano natančnostjo v petju in z izbornimi glasovi vse navzoče kar presunila. V istini je mnogo pripomogla tudi omenjena četvorica k najboljšemu uspehu zabavnega večera. Želeti le moramo, da nam bi bila večkrat dana prilžnost, poslušati in videti med nami sploh vrle slov. mladeniče, od kojih upamo, da bodo svojej in našej domovini v čast in slavo. Dobrodošli tedaj nam v našem društvu vedno slovenski mladeniči, ki so na pragu, vstopiti v delo za — slovensko stvar! Spretni govori v polnem številu navzočih društvenikov in dobrodošlih gostov in razne napitnice so se vrstile nepromehoma, ter so vrsté se s petjem zaključile zabavni večer, koji ostane nepozabljen vsem udeležencem.

Domače vesti.

Konfiskacija. Zadnje številko „Edinosti“ je državno pravdnništvo zaseglo zaradi uvodnega članka: „Združimo se s Hrvati“. Da čestite naročnike nekoliko odškodujemo priredili smo denšnjemu listu prilogo.

Deželni zbor tržaški je imel sinoči ob 6 in pol uri II. svojo sejo. Predsedoval je deželni glavar dr. Bazzoni, vlado zastopal je dvorski svetnik vitez Rinaldini, pričujočih 41 poslancev. Zapisnik prve seje je bil brez ugovora sprejet in zatem se je razpravljalo o resoluciji poslanca Burgstallerja glede železničnega vprašauja. Resolucija je bila sprejeta v tem smislu, da se naloži deželnemu odboru, naj ukrene pri vladi potrebne korake glede konečne rešitve vprašanja o spojenji državnih železnih z istersko železnico in da ukrene potrebno za spojenje Trsta z Rudolfovo in dalje preko Turjih planin z Gizelino železnico.

Ob enem se sprejme na znanje zaključek železničnega odbora deželnega zbora glede tržaškega železničnega vprašanja in prav tako tudi poročilo deželnega odbora o delovanji in programu tekem sedanjega zasedanja.

Na to se sprejme brez ugovora obračun za leto 1886 in proračun za leto 1888 deželne šolske zaklade in obračun za leto 1886 zemljišno-odvezne zaklade.

Zatem se razpravlja o predlogu deželnega odbora o sprejmu utoka na vlado glede vpisavanja v zemljišne knjige v neitalijanskih jezikih. Za sprejem resolucije govorili so poslanci gg. dr. M. Luzzatto, dr. Consolo, dr. Cambon in R. Luzzatto; proti je bil in sicer gledé dveh točk poslanec g. Naberger. Za njim je govoril poslanec Consolo ter se jako ostro izrekel proti vladi ali vladin zastopnik vitez Rinaldini je njegove napade zavrnil.

Pri konečnem glasovanji bila je resolucija sprejeta. Za sprejem glasovali so vsi poslanci, izvzemši slovenske.

Imenovanje. Minister za poljedelstvo imenoval je gozdnega oskrbnika g. Leopolda Karl-a v Gorici gozdarjem. — Gosp. viteza pl. Alber-a, predsednika

pomorskega oblastva v Trstu, imenovala je občina Mali Lošinj častnim občanom. — Primorska zemeljska višja sodnja podelila je razpisana mesta kancelistov nastopnim prosilecem: Kancelisti Franu Udini v Labinju, diurnisti Jožefu Kers v Pazinu; Benediktu Matiasich-u v Motovunu a izpražnjeno mesto kanceliste i voditelja gruntovnih knjig v Bujah Ljudevitu Lupetini. — Preč. g. kanonik-starosta dr. Ivan Dukić imenovan je škofijskim šolskim nadzornikom in stolni dekan g. Peter Sinčić kanonikom tržaškega stolnega kaptola.

† **Preč. g. Janez Volčič** župnik in škof. svetnik v Šmarjeti na Dolenjskem umrl je 14. t. m. 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne. Pokojnik bil je vrlo plodovit slovenski pisatelj. Spisal je mnogo knjig največ nabožnih. Najvažnejša njegova dela so: „Žganju vojsko, žganju slovo“, „Krščanski nauk“, katero delo je Volčič po Škofičevj smrti izvršil. „Življenje Marije in sv. Jožefa“, katero izdaje družba sv. Mohorja. Poslednja je izdala tudi drugo našem narodu jako koristno knjigo: „Domači zdravnik“. Spisal je pokojnik še mnogo, mnogo družega, kar je bilo natisneno deloma v zgodnji Danici deloma v knjigah družbe sv. Mohorja. Pokojni Volčič bil je blaga duša; ves svoj čas, vse svoje moči posvetil je narodu in veri. Za narod in vero je delal in živel in reči smemo, da njegov blag trud ni bil zastonj!

Večni mir Ti, zlata duša; svojemu narodu ostaneš v večnem spominu.

Ivan pl. Vučetić-Bielic je 17. t. m. po kratke boleznii v 53 letu svoje dobe umrl. Pokojnik je bil več let podpredsednik tukajšne trgovinske in obrtnijske zbornice in nekoliko časa tudi nje zastopnik v državnem zboru, zadnji čas je bil tudi ud upravnega sveta avst.-ogersk. Lloydja in vodja banke „assicurazioni generali“. Tega moža je škoda, ker ni bil le delaven in razumen, temuč tudi vsem enako pravičen in dober državljan.

Slovenske matice knjige za 1887. l. so tukaj. Kedor je plačal letošnjo udnino, jih dobi te dni na dom, ali pa v delavškega društva pisarni via Molin piccolo št. 1. Slugi, ki knjige raznaša, je plačati 20 novcev poštarine. Kedor ni še plačal udnine, naj se požuri.

Gr. Jereb, poverjenik.

Otročičem slov. zabavišča pri sv. Jakubu je poklonila neimenovana oseba mnogo gorkih volanah negovičie in roko- vičie, katere je v petek gospodična učiteljica razdelila mej siromašnejšo deco. Srčno hvalo izrekamo na tem znatnem daru nepoznanej blagodušnej osebi!

Mestni magistrat bo imel sejo danes ob 6. uri zvečer, v kateri se boče razpravljalo o mestnem proračunu za l. 1888.

Izpraznena mesta. Pri c. kr. primorskeje finančnej prokuraturi izpraznjeno je mesto višjega finančnega svetnika in finančnega prokuratorja. Prošnje naj se vložijo v štirih tednih pri predsedništvu c. kr. finančnega vodstva v Trstu. Pri c. kr. okrajnem sodišči v Pulji izpraznjeno je mesto sodniškega pristava. Prošnje naj se dopošljejo do 30. t. m. okrožnemu sodišču v Rovinj.

Pekovska zadruga tržaška konstituirala se je v nedeljo 18. t. m. po nalogu sl. magistrata. Odbor, katerega je izbrala zadruga je ta-le: Predsednik: Moder Velkoslav. Odborniki: Tausel Frane, Dobčnik Dragotin, Bitežnik Jakob, Nemeč Andrej, Silič Peter, Marusič Josip. — Zadrugi čestitam, da je po dolgoletnem bojevanju vendar svoj namen dosegla, ter ji želimo vspešno delovanje!

Društvo za ribarjenje na morji. Na predlog predsednika tukajšnega pomorskega oblastva osnovalo se je društvo s gorej navedenim naslovom, ki ima te le svrhe: 1. Zboljšanje stanja naših ribičev. 2. Podpiranje ribičkih razzatov v važnejših nabrežnih mestih. 3. Nakupovanje čolnov in lovilnih priprav, ki so zelo vporabljive. 4. Podpiranje vseh poskušanj umetelnega vzgojevanja rib, ostrig in gob. 5. Podpiranje zaslužnih ribičev, ki si zaradi starosti ali ponesrečenja ne morejo služiti vsakdanjega kruha. 6. Snovanje hranilnic, posojilnic in zavarovalnic za domače ribiče. 7. Osnovanje strokovnega lista za ribičke zadeve. Svrha temu društvu je res lepa in plemenita, želimo mu, naj uspeva in raste ter si izbere ljudi v vodstvo, ki bodo gori navedene točke dejanjski izvajali nepristranski, naj bodo ribiči Slovenci ali Italijani.

Župnik v Kaštelu. Zadnjič smo priobčili „Poslano“ č. g. Zobeča s primerno opazko. Da je bila naša opazka opravljena, priča „Naša Sloga“ s temi le besedami: Župnikom u Kaštelu (Castelvenero)

imenovan je ipak g. Pietro Zobac premda se je u „Edinosti“ i u našem listu upozorilo dotične oblasti, da rečeni gospodin nepozna jezika svojih budućih župljanah.

G. Zobac izručio je doduše u uredništvu „Edinosti“ našem uredniku „Pripisano“, koje bijaše jučer u „Edinosti“ i kojim tvrdi, da pozna hrvatski jezik, nu neka nam oprusti, mi mu toga ne verujemo. A ne verujemo mu toga s razloga, što nam rekoše vjerodostojne osobe, da g. Zobac nezna hrvatski a još manje slovenski, a u tom nas podkriepkuje i činjenica, što je on jučer nagovorio našega urednika talijanski (valjda kao dokaz, da znade hrvatski — kako tvrdi u „Pripislanu“) premda ga dobro poznaje i premda znade, da naš urednik i hrvatski govori.

Dodje li kojim slučajem g. Zobzu u ruke ova poruka neka se slobodno izrazi o našem listu kao što se je dostojao izjaviti o „Edinosti“. (Le have velenose dell'Edinost non mi fanno fresco) al neka znade, da će njegovo stado od njega zahtjevati, da ga uči, podučaje, tješi i kriepi našim jezikom, te da će on odgovarati Bogu i ljudem nebudo li, nepoznavajuć jezika, hotio ili mogao vršiti svojeg svetog zvanja. U ostalom on je samo imenovan župnikom a za dalnje posledice odgovorni su i oni, koji ga budu kasnije župnikom potvrdili.

Tržaške novosti.

Samomor. V soboto zvečer našli so 35letnega seljaka Josipa Strajna iz Doline mrtvega na nekem travniku blizu Rocolja. Nesrečnež si je z britvijo odprl žilo na levoj roki. — Našli so pri njemu listič, v katerem samomorilec naznanja, da ga je prepričal z nekim posestnikom v Šklednju gnal v smrt.

Poskuščen samomor Žalostna kronika samomorov se od dne do dne množi. V nedeljo si je prerezal vrat 25letni mizar Anton Zupandić, stanujoč v ulici Golauca h. št. 7. Akoprav je rana jako nevarna, imajo zdravniki vendar upanja, da ostane Zupandić pri živjenju.

Učiteljstvo okraja Sežanskega je imelo 19. t. m. mej drugim i volitev dveh zastopnikov v c. kr. okrajni šolski svet. Učiteljstvo Sežanskega okraja je volilo z veliko večino gosp. Antona Benigarja, nadučitelja Tomajskega in gosp. Mateja Kanteta, učitelja-voditelja iz Sežane.

Izjava skupščine delničarjev „narodne tiskarne“ v Ljubljani: Delničarji narodne tiskarne ljubljanske so v zboru 19. t. m. izdali to-le izjavo:

„Slovenski Narod“ je in ostane neodvisni politični in narodni organ vseh Slovincov.

„Slovenski Narod“ zastopa in brani narodne ter politične pravice vseh, Avstriji kakor tudi dinastiji vselej zvesto udanih Slovincov na temelji državnih osnovnih zakonov.

„Slovenski Narod“ podpira slovenske deželne in državne poslance pri njihovem delu za doseg popolne enakopravnosti za Slovence v javnem življenju, v šoli ter uradu in podpira tudi politične njihove zaveznike.

„Slovenski Narod“ goji vsestransko vzajemnost avstrijskih Slovanov ter kulturne odnoseje mej Slovani sploh.

Dalje so storili ta-le soglasni sklep: „Skupščina delničarjev „Narodne Tiskarne“ obžaluje, da se je v društvenem organu, „Slovenskem Narodu“, po nepaznosti uniril izraz, kateri je moral žaliti osobo sv. Očeta, ter naglašja, da je to žaljenje v popolnem nasprotju s programom našega lista“.

Postavil se je dalje nadzorovalni svet in se per acclamationem izvolili vanj kot ljubljanski člani: gg. dr. Josip Vošnjak, deželni odbornik, dr. Ivan Tavčar, odvetnik, dr. Alfonz Mosche, odvetnik in drd. Danilo Majaron, odvetniški koncipijent, — kot vnanji člani pa gg. Luka Svetec, notar v Litiji, Janko Kersnik, notar na Brdu, dr. Jos. Serneck, odvetnik v Celji, prof. Fr. Šuklje, dež. in drž. poslanec na Dunaji. Za glavnega urednika je bil izvoljen dr. Josip Vošnjak.

Zaradi ohranitve gimnazije v Kranju izročilo je 37 občin, peticijo do deželnega zbora, naj se storé potrebni koraki, da se reši ta prevažni zavod. Želimo prosilecem najboljšega uspeha! (Sl. Nar.)

Josip Stritarja zbrani spisi. Snopič 24. in 25. ljubljana Ig. pl. Kleinmayr in Fed. Bamberg. 1887. Cena vsakemu snopiču 25 kr.

Bolška Čitalnica bode imela svoj občni zbor v dan 27. t. m. ob 1 $\frac{1}{4}$ uri z navadnim dnevnim redom, kateremu se uljudno povabijo vsi častiti gg. udi, domači in zunanji. Odbor.

Želodčne bolezni ozdravi brzo in povsema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni pijači. Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priprave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči pravice prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi se vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineske robarbare, katera korenika je poznana zaradi njene ugodnega upliva na prebavljenje in čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusju, riganju, bacanju, proti hemoroidalnemu trpljenju, zlatenci in vsake bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30 novcev.** 1-15

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI
v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni Marku Rarasinu i G. B. Rovis, na Raki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca. 8-25

KLINIKA za spolne in želodčne bolezni, nastope okuženja i oslabetja moške slabosti, polucij, žgečo vodo, močnejše postelje, puščanje krvi, zabije vide, in za vse bolezni mehurja, araba in živcev. Tudi pisмено po najnovjšem znanstvenem postopku anju z neškodljivimi sredstvi. 41-34-104

C. Stroetzel, specialni zdravnik Lindeu am Bodensee.

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE

a) Accetta versamenti in conto corrente: Abbuonando l'interesse annuo: per Banconote

3 1/4 %	con preavviso di 5 giorni
3 1/2 %	" " " 12 "
3 3/4 %	" " " a sei mesi fisso
per Napoleoni	
2 1/2 %	con preavviso di 20 giorni
3 %	" " " " 40 "
3 1/2 %	" " " " 3 mesi
3 1/4 %	" " " " 6 "

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 25. aprile, 3. 23. maggio, 13. luglio e 13. ottobre a seconda del preavviso. Trieste 13 Aprile 1887.

BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso cheque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la *conta del medesimo giorno.*

Assume per propri correntisti l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso 1/2% di provvigione.

c) accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.

La Filiale della Banca Union

(Sezione Mercè) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 24-24

IVAN KOLLER (1-3)

Via Stadion 25

preporuča svojo pred malo časa odprto trgovino in zagotavlja točno in taktno postrežbo, kakor tudi jako nizke cene. Osebito se preporuča udom delal. podp. družtva.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovjšem načinu profesorja Wilkensa popolnoma in stalno.

Prospekt zastoj. Karol Kreikenbaum Braunschweig. 44-52

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od od 50 sold do vsacega znaska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9-12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10-11. ure zjutraj. Obresti na knjižice.

Plačuje vsak dan od 9-12 ure opoldne. Zneske od 50 gld. precej, od 50-100 je treba 1 dan odpovedati, 100-1000 3 dni in čez 1000 pa 5 dni p-prij.

Eskomptuje menjice domicilirane na tržaskem trgu po 4 1/2 %

Posojuje na državne papirje avstro-ogrsko do 1000 gld. po 5 %

višje zneske v tekočem računu po 4 1/2 % Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.

TRST, 1. oktobra 1886. 24-24

Sing erstrasse Nr. 15, zum goldenen **J. PSERHOFER-jeva** Apotheke in Wien

Kričisilne — nekdanje univerzalne kroglice zvane, sta izšlo res zadoje ima, kajti ni skoraj bolezn. boleznih v kojih se je mnogo drugih zdravil rabilo, se je pa teh kroglicah postavilokrat in v zelo k atkem času popoln ozdravlja je zabilo. Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr. Jedn zavitek z 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. Pri nefrankirane pošiljavi po povzetju 1 for 10 kr. Proti gotovini stane pošiljatev: 1 zavitek kroglice f. 1.25, 2 zavitka f. 2.30, 3 zavitki f. 3.40, 4 zavitki f. 4.40, 5 zavitkov f. 5.30, 10 zavitkov f. 9.20. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja.)

Došlo nam nešteto pism v kojih se kupčevalci in rablilci teh kroglic zahvaljujejo za ozdravljenje iz vsakovrstnih nevarnih bolezn. Vaukdo, ki je le enkrat poskušal se s temi kroglicami zdraviti jih pripo-roča i drugim.

Naj sledè tu nekatera teh zahvalnih pism :

Leonang, 15 maja 1883. Biagorodni gospod! Vaše kroglice delajo kar čuda, one niso enake drugim hvalisanim pomočkom, temveč v resnici pridobè zdravje v-em, ki jih rabijo.

One kroglice ki sem jih o velikonoči naročil, sem skoraj v-e razdelil mojim znancom in prijateljem in vsem se pomagale, celo stare, bolane in hirajoče osebe so po njih našli zdravje zadobile, ali vsaj se je njih bolehnost na boljše obrn la. Jas Vas prosim znati, da mi jih še pet zavitkov pošljete. Zahvaljujem se vam srčno jaz in s menoj vsi drugi, ki so rabišli Vaše kroglice ozdravili.

Martin Deutinger. Bega Szt. György 16 febr. 1882.

Velesenjeni gospod! Ne morem se vam zado tno zahvaliti za Vaše kroglice ker uže mnogo let je moja soproza bolehal na zaprtju čev ter je Vašim kričisilnim kroglicam se ima zahvaliti, da če tudi ni s-popolnoma ozdravila ter mora še kdaj pa zdaj kako vžiti, vender se jej je ona mladeniška

Amerikansko marilo za trganje po udih, najboljši pomoček proti protulu in drugim reumatičnim boleznim v hrbtnem mozgu, migreni, nervoznim zobo-olim, glavobolim, trganju v ušesih itd. itd. 1 gld. 20 kr.

Tekočina iz alpskih trav W. O. B-rn-hard-ov 1 steklenica f 2.60, 1/2 steklenice f. 1.40.

Esencia za oči Romerhaus n-a, 1 sklenica f 2.50, 1/2 steklenice f. 1.50.

Prah za znoj na nogah 1 škatljica 50 kr. z poštino 75 kr.

Pserhoferjeva tannokininska pomada uže mnog. let od zdravnikov pripoznana kot naj boljše sredstvo za rastje las. Lejo op avljena škatljica 2 gold.

Univerzalni plašter vsakovrstnim ranam, gajusnim ulesom, celo proti starim ulesom na nogah, ki se zdaj pa zdaj znovic odpirajo, proti čevu na prstu (Flugwurms) itd. 1 pos. 50 kr. z pošt-

Izven imenovanih izdelkov vlovivajo se še druge farmacevtske specialitete ki so bile po vsih avstrijskih časopisih oznanjene :

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini ali povzetju Pri prejšnjem dopisiljavti denarja (najbolje po poštni nakaznici) stane porto dosti manj nego pri povzetju (11-12)

TRGOVSKA TVRDKA

Bernhard Ticho

Brno (Brünn) Krautmarkt št. 18/63 v lastnej hiši

pošilja proti povzetju :

OstaneK Brnskega sukna sama volna 3.10 m. dolg za kompletno obleko f. 5	OstaneK blaga za vrhno sukajo sama volna 2.10 m. dolga za celo vrhno sukajo f. 8.50	Deset metrov Terno Veloure sama volna 60 ctm široko v vseh modernih barvah f. 4	Deset met. kariranega blaga za OBLEKE 60 ctm širokoga za celo obl-ko f. 2.50	Kos Rumburškega OKSFORDA ki se da oprati, d bre baže 29 komoleev popolnoma f. 4.50	Kos zefira najbolje in najbolj modernega blaga za moške košulje in obl 20 komoleev f. 6.50
OstaneK PALMERSTON, 2.10 met dolg, za popolno zimsko sukno f. 5.50	OstaneK MANDARINA sama volna, 2.10 m dolg za celo zimsko sukno f. 9	Deset metrov sukna za gospe sama volna v vseh modernih barvah dvojna širokost f. 8	Deset metrov Baršena za oblek-ki se da oprati, krasni vzorci 60 ctm širok f. 4.=	Kos domačega PLATNA 1/2 29 komole. f. 1.50 1/2 30 komole. f. 5.50	En kos MUŠOLINE 1/2 širok, 30 komoleev popolnoma, bolji ko platno f. 6.50
OstaneK štajersk. valjanega sukna 2.25 m za celo lovsko sukno f. 5	Deset met. Kalmuka ertež po modi se da oprati 60 ctm f. 2.70	Deset met. Valarijne flanele ki se da oprati na pol volna po najnovjših risirijah 60 ctm f. 4	Deset metrov Baršena za oblek-ki se da oprati, krasni vzorci 60 ctm širok f. 4.=	Košulje za gosp. klatavsko blago, bele ali harvane I f. 1.80 II. f. 1.20	Košu je za GOSPE iz cibiffona, vez-ene 3 košulje f. 2.50
Deset do dvanajs met. ost-nkov Holandskih tapetov zelo trpežnih f. 3.50	Jedna garnitura RIPSJA za dve ogrinjali za posteljo in jeden mizni prt f. 4.50	Deset metrov Nigerskega valjanega sukna sama volna, najnovjše blago za jesenske in zimske obleke dvojne šir-kosti f. 4	Jedna garnitura Jute za dve ogrinjali za posteljo in jeden mizni prt f. 3.50	Zaveza OD JUTE po turšk m uzorcu popolna f. 3.50	
Kos Chiffona Nr. C 60 komoleev popolnoma f. 3.50 Nr CC najboljše baže f. 6.50	Ena konjska PLAHTA 190 ctm dolga, 130 ctm široka prva dobre baže f. 1.50	Jopica za gospe iz ovčje volne (Jersey) v vseh barvah ki se lepo podaje f. 2	Kanevas 1/2 širok, 30 komole lila f. 1.80, platen 30 komole. lila rudač f. 6	Zimski OGRTAČ 1/2 dolg f. 1.50	Dvojata ruta od VELURJA- 1/2 dolga sama volna f. 3.50

Nič več kašlja!

Prsni čaj napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS
v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričunje; mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk zdravnikov. Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin, in čisti kri; ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 n.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madrona iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtem truplu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživa o vsakem času brez obzira na dij-žo. **Ena škatlja velja 30 sold.**

Plašter in tud tinktura proti kurjim očesom in debeleji koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 soldov — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti in Pontoni, v Ajdovščini v lekarni Gullielmo. 10-10

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

FILIJALKA V TRSTU
c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA
za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 3/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
8- " " 3 " "	3-mesečni " 2 3/4 "
30- " " 3 1/4 " "	6- " " 3 "

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nova obrestna tarifa na temelju objave od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obrestih.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Inomest, Colovoc, Ljubljano in Saleburg — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje koponov pri odbitku 1% provizije.

Predumji.

Na jamčevne listine v gotovem, obresti po pogodbi. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti 5 1/2 % letnih obrestih do 1000 gld., za vekše svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 13. oktobra 1887. 40-48-3

Na deželo se pošilje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine. **Največa zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON** iz Dunaja, povsod poznane zaradi dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU, Via del Teatro 1 (Tergesteo). Lastnik društvo „Edinost“. Izdatelj in odgovorni urednik Julij Mikota. Tiskarna Dolenc v Trstu.